

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Sodnijske razmere na Slovenskem.

(K govoru dr. Korošca v proračunskem odseku.)

V neprestano razvijajoči sodni vedi nastopajo vedno nove smeri, ki težijo po tem, da se spolni pravosodje in da postane sodišča zares vzorna zavetišča. Prave za vse one, ki jo tamkaj iščejo. In v to svrhu se študirajo kriminalna psihologija, kriminalna psihiatrija in bogsigavedi kaj še vse. Vse te vede se trudijo, podati podrobno in popolno analizo celotne človeške osebnosti. Naša avstrijska justična uprava priznava opravičenost teh pomožnih ved, le nekaj noče vsaj praktično pripoznati, namreč da je za tako analizo prepotrebno tudi popolno znanje jezika onega ljudstva, ki išče pred sodiščem pravice in zadoščenja.

V proračunskem odseku je v imenu Slov. kluba grajal to hibo justične uprave v živahnem govoru in z odločnimi besedami državni poslanec dr. Korošec. Zadel je pri tem seveda ob odpor nemških tovarišev dr. Hofmann-Wellenhofa in Malika, a njihove ugovore je sproti pobijal s tako spretnostjo, da sta kmalu obmolnila.

Slikal je jezikovne razmere pri sodiščih na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem, podal je torej enkrat celoten pregled jezikovnega vprašanja pri sodiščih na Slovenskem. Posebno obtežljiva za justično upravo so bila njegova izvajanja glede na razmere na Koroškem in Štajerskem. Načela novega civilnega pravnega reda slonijo na neposrednosti in ustnosti. Tuje sodnijske osebe na Štajerskem in Koroškem grešijo proti tem načelom z rabo našemu ljudstvu nerazumljivega nemškega jezika. Iz neštevilnih pritožb so naši justični upravi te nezdrave razmere dobro znane, toda ona ničesar ne stori, da bi jih sanirala. Z zadnjimi sodnijskimi imenovanji je pokazala, da je vedno voljna, jih celo še pospeševati. Med slovensko ljudstvo je iznova poslala sodnike, ki so po jeziku in mišljenju tuji narodu, med katerim bi naj delovali. Niti njegovega jezika niso dovolj zmožni.

Porotna sodišča posebno v naših obmejnih krajih tudi ne morejo izvrševati svojega visokega zvanja, ker se pri njih gleda v prvi vrsti na znanje nemškega jezika, ne pa na druge za porotnike potrebne sposobnosti, zato pridejo med porotnike mnogokrat tudi elementi, ki so najmanj pozvani za častno nalogo prostega sodnika izmed ljudstva.

Ker je dr. Hofmann hotel iz interpelacije Gostinčarjeve izvajati, da so Slovenci sami nezadovoljni s slovenskimi sodniki ter da pogrešajo objektivnosti pri njih, odgovoril je dr. Korošec na to, da se pritožbe proti slovenskim sodnikom na Slovenskem vsled te interpelacije ne smejo generalizirati, tega namena interpelacija tudi nikdar ni imela. Toda kakor pri drugih narodih, tako se tudi na Slovenskem kaže tuintam žalostno dejstvo, da politični in konfesionalni milieu, v katerem se sodniki gibljejo in živijo, škodljivo vpliva na njihovo neodvisnost v sodni dvorani. To so one netežnine, katere se ne dajo odpraviti z naredbami in odloki iz justične centrale, ki pa silovito poglobljajo nezaupnost ljudstva v nepristranost sodnikov. Izginile bodo, kadar si bodo vsi sodniki v svesti svoje visoke in važne naloge. Novi civilni pravdni red ni našel povsod sposobnih mož. To pa velja za druge narode nič manj kakor za Slovence.

Jezikovne naše pritožbe bi takoj nehale, ako se ugodni stari želji Slovencev, da se ustanovi za Kranjsko in za slovenske sodne okraje na Štajerskem ter Koroškem c. kr. nadsodišče v Ljubljani. Dr. Korošec je stavil v proračunskem odseku tudi resolucijo v tem smislu.

Slovenski klub, v kojega imenu je govoril dr. Korošec, je zopet pokazal ob tej priliki, kako s paznim očesom zasleduje dogodke na Slovenskem, kako stoji na straži za narodne pravice svojega ljudstva, in kako trezno sodi celo naše sodne razmere, čeprav ima v sodnijskih krogih toliko in tako srditih nasprotnikov.

Use pri starem.

Dunaj, 1. aprila.

Dne 19. aprila 1880 sta izdala ministra grof Taaffe in Stremayr za kraljevino češko jezikovno naredbu, katere paragraf prvi se glasi: »Politična, sodna in državna

pravdna oblastva morajo strankam izdajati rešitve v onem deželnem jeziku, v katerem je bila sestavljena pismena ali ustna vloga.«

Ta Stremayrjeva naredba je bila v veljavi skoraj 18 let. Kar nenadoma pa je sodnik v Hebu zavrnil češko vlogo, češ, da ondi češčina ni uradni jezik. Najvišje sodišče je sicer razsodilo, da se postopanje sodnikovo ne strinja z navedeno naredbu, toda sodnik je vztrajal pri svoji trditvi, sklicujoč se na svojo neodvisnost.

To je jedro vsega najnovejšega prepira med Čehi in Nemci, ki razburja javno mnenje in parlament ter ustvarja pogoje za krizo. Že več tednov so za kulisami delali grom, blisk in točo, ki naj se usuje ob ugodni priliki. Med razpravo o visokih šolah so viseli sivi oblaki — tobakovega dima nad glavami nekaterih ministrov. Baron Beck pa je spretno odbil vodeno streljo ter prezračil dvorano proračunskega odseka.

Na vrsto je prišla pravosodna uprava in javno mnenje, katero so med tem pripravila razna glasila, je zahtevalo zadoščenje, žrtev za užaljeno narodno čast. Dinamitarji pa imajo vedno bombe pripravljene, da vzbujajo pozornost, strah in zabavo. Včeraj je govoril pravosodni minister dr. Klein ter se zvijsal na desno in levo, da odnese zdravo kožo iz zasede. In zmuza! se je, da se niso ganili ne Nemci ne Čehi. Igra je bila slabo uprizorjena, ker bomba se ni razletela. V tej zadregi hité rejšerji za kulise, da se posvetujejo, ali naj so dobre ali slabe volje. Sklenili so oboji, da hočejo biti sicer slabe volje, vendar pa si še ne skočijo v lase. Celo popoldne v pozno noč so se vršila posvetovanja, ali je sedaj čas za krizo ugoden ali ne. Ker niso mogli priti do pravega sklepa, sklenili so, naj baron Beck sam danes označi stališče vlade ter uglaadi valove. Baron Beck je bil vedno vljuden in postrežljiv ter bil takoj pripravljen, da ponovi Kleinovo izjavo. Drugega tudi sedaj ni mogel storiti. Pravosodni minister se drži načela, da je jezikovno vprašanje predmet sodne judikature in se torej odteguje vplivu uprave. Ko bi minister posegel vmes, kršil bi neodvisnost sodnikov ter ugled sodišč.

To stališče pa naravnost nasprotuje Stremayrjevi naredbi, ki jasno ukazuje sodnikom, da sta oba jezika enakopravna

po celi češki kraljevini. Ta del Kleinove izjave je zadel ob češki odpor. Da pa se vzdrži v ravnotežju, je rahlo grajal tudi nemške uradnike, ki si čez mero prisvajajo neodvisnost tudi v jezikovnem vprašanju. Edino le jezikovni zakon more napraviti premirje.

Danes pred sejo proračunskega odseka še ni bil jasen položaj, kriza je visela še v zraku. V odseku so govorili dr. Adler za jezikovni zakon, dr. Hofmann »ad maiorem Germaniae gloriam«, dr. Korošec, ki je jako odločno in spretno zavračal predgovornika, češki socialni demokrat Nemec in Seitz. Med sejo pa je bil zbran generalni štab v sobi, da določi pogoje za premirje.

Ko je ob 3. uri predsednik zopet otvoril sejo, ni hotel govoriti noben vpisan govornik, dokler Beck ne prečita vladne izjave. Do četrte ure so se razni poslanci, ki jih je radovednost prignala v dvorano, prerivali v gneči ter kovali dobre in neslane dovtype o »krizi«. Kmalu po četrty uri pridejo ministri z baronom Beckom v dvorano, kjer se vse drenja v prve vrste, da ne preslišijo »oznanila«, ki naj razpodi politično nevihto.

Beckova izjava.

Baron Beck potegne iz žepa snopič listov. V dvorani nastane tišina. Baron Beck čita:

Razmere so postale neznosne, nevzdržljive. Stremayrova jezikovna naredba, ki je veljala toliko let, je nenadoma prišla ob veljavo, kar mora razburiti češke poslance. Pa tudi Nemci ne morejo biti zadovoljni s sedanjim položajem, ki škodi še največ državi upravi ter ugledu pravosodja. Zato vlada ne more mirno gledati teh nezdravih razmer, ki se morajo čimprej urediti s posebnim zakonom. Načrt tega zakona je že izdelan ter je v reviziji. Načrt sam pa ne zadošča, ampak potrebna je tudi konstelacija, ki omogoči zakon. Vlada se hoče resno potruditi, da ustvari tako konstelacijo. Dokler pa se to ne zgodi, naj ostane vse »status quo« ali pri starem. Najprvo je potrebno premirje. To pa je mogoče, ako je na obeh straneh dobra in resna volja. Zato vlada pozivlja poslance, da jo podpirajo pri delu za ugodno konstelacijo in potrebno premirje.

Ko je baron Beck prečital to izjavo, nihče ni bil od včeraj modrejši. Govoril je

LISTEK.

Trilje poročevalci.

(Spisal Conan Doyle.)

V celi veliki pustinji med črnimi skalami in rumenim peskom je bila samo ena mala skupina palm. Ležala je visoko na bregu in pod njo se je hitro valil rujavi Nil v vrtincih proti ambigolskemu kataraktu in delal majhne penaste kolobarje okoli vsakega kamena, ki je mogle iz njegove gladine. Gori z jasnega modrega neba je pošiljalo solnce vroče žarke na pesek, od koder so se zopet odbijali pod kraje klubukov iz plutovine in pripekali na jezdece kakor vročina iz plavža. Solnce se je vzdignilo že tako visoko, da sence konj niso bile večje, kakor ti sami.

»Uj!« je zavpil Mortimer in si brisal čelo, »v turški kopeli bi morali plačati za to pet šilingov.«

»Gotovo,« je rekel Scott, »toda treba vam ni jezdit dvajset milj v turško kopel, z daljnogledom, revolverjem, steklenico za vodo in z vsem tem, kar maha od vas kakor z bogato obloženega božičnega drevesca. Parna kopel v Kewu je izborna kakor konservatorij, toda v njej se le ne morete vleči po tleh. Glasujem za to, da se utaborimo v palmovem gaju in ostanemo tu do večera.«

Mortimer se je vzel v stremenih in bistro pogledal proti jugu. Povsod so bile iste črne, razbeljene skale in isti globoki, rumeni pesek. Samo na enem kraju se je videlo, da je pot presekana od strmega nasipa, ki se je razprostiral do reke. Tod je bil nasip stare železnice, ki so jo Arabci razrušili pred dolgim časom, a so jo zdaj zopet zidali Egipčani, ki so se bližali tem krajem. Nobenega drugega znamenja o človeškem delu ni bilo v vsem tem zapuščenem kraju.

»Ali so palme ali pa nič,« je rekel Scott. »Dobro, mislim, da moramo počivati; in vendar mi je žal za vsako uro, ki jo porabimo, da se odpočijemo. Kaj bi rekli naši izdajatelji, ako bi zamudili bitko?«

»Dragi bratec, staremu lisjaku kakor si ti, bi ne bilo treba praviti, da nobeden pameten modern general ne začneja bitke, dokler ni zastopnikov tiska.«

»Ali ti ne misliš tako?« je rekel mlađi Anerley. »Mislim sem, da nas imajo za neprijetno zlo.«

»Časnikarski poročevalci, agenti in vsa ta skupina nekoristnih trotov — kakor se glasi odstavek v »Žepni knjižnici za vojača« lorda Wolseleya,« je zavpil Scott. »Poznamo vse to, Anerley,« in pomežiknil je skozi modre očali. »Ako bi se pripravljalo za bitko, bi prav kmalu imeli konjenico za spremstvo, da nas hitro dovede tja. Bil sem v petnajstih bitkah in

nisem bil še v nobeni, kjer bi ne bili pripravili miz za poročevalce.«

»To je izborna; toda sovražnik ni tako postrežljiv,« je rekel Mortimer.

»Niso dovolj močni, da bi izsilili bitko.«

»Pa samo majhen boj mogoče?«

»Boli verjetno je, da napadejo zadnjo stražo. V tem slučaju smo pa ravno tam, kjer bi morali biti.«

»Saj smo! Tako lahko tekmujejo z Reuterjevim poročevalcem, ki nas je prehitel! Dobro torej, izprezimo in zajuterkujmo pod palmami.«

Bili so trije in so zastopali tri velike londonske liste. Reuterjev poročevalec je bil trideset milj spredaj, dva poročevalca večernih listov na velblodih sta bila dvajset milj za njimi. To so bile oči in ušesa občinstva, ki so plačali vsako stvar in potrpežljivo čakali, da izvedo rezultat svojih izdatkov.

Bili so znameniti možje, ti služabniki tiska; dva sta bila že stara veterana, a tretji je bil prvič na potu v vojsko in jako spoštoval svoja slavna tovariša.

Prvi, ki je ravno razjahal svojega rujavega ponija, kakoršen se rabi pri igri polo, je bil Mortimer, poročevalec lista »Intelligence«, velik, raven, s sokoljim nosom, v jopiču in jezdni hlačah, s škrlatastim pasom, a kožo je imel od solnca in vetra rujavo kakor škotski bor in obraz je imel ves marogast vsled moskitskih in

mušičjih pikov. Drugi je bil majhen, uren, živahen, z modrikasto-črno, kodrasto brado in ravno takšnimi lasmi. To je bil Scott, poročevalec »Couriera«; v levici je imel muhalnik in neprestano mahal z njim. Prestal je več nevarnosti in izvršil več sijajnih činov, kakor vsi drugi poročevalci razun znamenitega Chaudlera, ki zdaj ni mogel več v bitke. Bila sta si čudovito nepodobna in neenaka, Mortimer in Scott, a ravno ta različnost je bila vzrok, da sta bila tako iskrena prijatelja. Bila sta potrebna drug drugemu. Kar je bila prednost enega, to je bila slabost drugega. Skupaj sta tvorila popolno enoto. Mortimer je bil Saksonec — počasen, vesten, oprezen; Scott je bil Kelt — hiter, neskrben in sijajen. Mortimer je bil bolj temeljit, Scott bolj zanimiv. Mortimer je mislil bolj globoko, a Scott je pripovedoval bolj jasno. Akoravno sta oba vedela mnogo bitk, vendar nista bila vsled čudnih slučajev še v nobeni vojski skupaj. Skupaj sta videla vso novo vojaško zgodovino. Scott se je udeležil bitke pri Plevni, Šipki, v Zulusu, Egiptu in Suakimu; Mortimer je videl burško vojsko, čilsko, vojsko med Bolgarijo in Srbijo, oproščenje Gordona, vojsko na indijski meji, brazilsko revolucijo in Madagaskar. Ker sta vedela toliko, jima je to posebno sladilo pogovore. V teh ni bilo nikakih negotovosti in ugibanj, ki jih je toliko v naših pogovorih; vse je bilo gotovo in definitivno. Govornik je bil tam in stvar je gotova. (Dalje.)

še poslanec Klofač, nato pa je predsednik zaključil sejo. Oba nasprotna tabora imata posvetovanja, od katerih bode odvisno jutri glasovanje in politična konstelacija.

Razpršeni oblaki.

Zvečer so se razpršili viharji oblaki. Čehi so sklenili po večurnem posvetovanju, da glasujejo za pravosodni proračun.

Davčni odsek.

je obravnaval danes o vladnem načrtu glede na avtomobilni davek. Pričeli so podrobno razpravo.

Pred državnozborskim zasedanjem.

Dunaj, 2. aprila.

Vlada je pripravila za današnjo sejo štiri nujne predloge, ki jih vložijo voditelji velikih strank. Predlogi so: vojaški novinci, povišanje stanja deželne bramborice, podpora rodbinam rezervistov, kompetenca novega delavskega ministrstva. Rusini vložijo nujni predlog o galiških, grof Sternberg pa o čeških deželnozborskih volitvah. Sternberg trdi, da je bil pri prvi volitvi že izvoljen, a so mandat brez razloga razveljavili.

Delavna doba po trgovinah.

Trgovinsko ministrstvo je predložilo zbornici zakonski načrt v obliki novele k obrtnemu redu, ki vreja pereče vprašanje delovnega časa po trgovinah in osobito, kdaj naj se zapirajo zvečer. Delavna doba se ne določa zgolj za osobe po trgovinah, skladiščih in pisarnah, marveč za vse trgovske obrti brez razločka tako, da se določi najmanjši počitek desetih ur. Za odprte trgovine se določijo tudi, kdaj se smejo trgovine odpirati in zapirati. Od 9. zvečer do 5. jutraj morajo biti zaprte trgovine, kakor tudi z njimi zvezane pisarne in skladišča. Nadalje se določa, da sme deželna politična oblast, ko poizve mnenje trgovske in obrtne zbornice, zadrage, pomočniškega zbora in občine, določiti, da se morajo trgovine zapirati prej, kakor po postavi določenem času in sicer od 7. ure zvečer nadalje.

Podpore svojcem rezervistov.

Vlada je s svojo predlogo o podporah svojcem rezervistov, ki so pozvani k orožnim vajam, izpolnila točko prestolnega govora in ustregla dolgotrajni zahtevi. Postava določa, da imajo do podpore pravico oni svojci, ki so predvsem navezani na zaslužek pod orožje pozvani rezervisti. Izvzeti so pa oni pod orožje pozvani rezervisti, ki dobivajo med orožno vajo plačo, kakor tudi taki, pri katerih se sklepa, da po premoženju, zaslužku in dohodkih ne trpe svojci. Podpora se določi s 50 odst. običajne dne. Najvišja dnina znaša 4 K. Podpora se določi ne zgolj na dneve orožnih vaj, marveč tudi za one dneve, ko rezervist potuje k vaji. Če rezervist brez svoje krivde oboli in se podaljša vsled boleznih službena doba, dobe svojci tudi podporo. Po tej postavi bo v naši državi za svojce rezervistov med vsemi državami najbolj preskrbljeno. Nemška postavodaja določa manjšo podporo, do katere ima tudi pravico manj upravičencev, kakor predlaga naša vlada.

Stranke.

Rusinski klub je izvolil za načelnika poslanca Romanczuka, namestnika sta poslanca Wassilko in Ceglinski. Rusini so jako vznemirjeni, ker vlada ni izpolnila svojih obljub ob sklepanju trgovinske pogodbe z Ogrsko.

Krščanski socialci so se včeraj posvetovali več ur. Vodil je sejo dr. Lueger. Med drugim so razpravljali o Wahrmundovi zadevi in o enakopravnosti katoliških dijaških zvez. Krščanski socialci odločno zahtevajo enakopravnost katoliškega dijaštva. Izvolili so odsek, ki naj izvede ta sklep.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalice!

HRVAŠKA.

Dr. pl. Nikolić o položaju.

Bivši hrvaški podban je izjavil dopisniku »Agramer Tagblatta«, da ni res, da bi bil on hotel posredovati pri vladarju v korist koalicije. Tudi grof Pejačević ni nastopal v tem smislu. Dr. pl. Nikolić misli, da je vlada barona Raucha izgubljena. Baron Rauch se nahaja zdaj v zagati, in vprašanje je le, koliko časa bo imel v tem ozkem prostoru dovolj zraka in luči. Toda sedaj je v interesu ogrske vlade, da se Rauchu to življenje čim bolj podaljša, ker se vendar ne more vsa-

ka dva meseca imenovati novega bana. Razun tega pa ima ogrska vlada sedaj rešiti tako važna vprašanja in je njen položaj v parlamentu tako žalosten, da se ne more baviti s hrvaškim vprašanjem in z odstopom bana. Bivši podban je torej mnenja, da tako kmalu še ne bo izpremembe v hrvaški vladi in v sistemu. Baron Rauch bo navidezno še dalje živel, kar pa koaliciji ne dela sivih las. Koalicija bo tudi z naprejem zastopala svoje opravilne zahteve, če bi se jih tudi tako krivo razlagalo, kakor govor starostnega predsednika Barčiča v saboru, kateri govor je služil banu Rauchu za pretvezo, da je sabor odgodil, da Barčič ni zahteval ničesar drugega, nego da se vršijo določila nagodbe iz leta 1868.

AVSTRIJA.

Rezervatno povelje.

Poveljnik IX. armadnega zbora v Jožefovem je izdal rezervatno povelje, ki prepoveduje častnikom obisk čeških prirediteljev na nemškem Češkem.

Dr. Lueger o politiki.

Dr. Lueger je zaslišal več častnikov, s katerimi se je razgovarjal o političnih zadevah. O položaju sodi zelo pesimistično. Rekel je: »Nekatera vprašanja so taka, da se lahko rešijo le, če bi pobili vse politike. Če bi bil minister, bi ne vedel, kaj naj bi storil. Vesel sem, da si nisem ogledal zgodovine. Veseli me, da sem dunajski župan.« Dr. Lueger je rekel, da je dobil v Lovranu zopet veselje do življenja in da se mu je izboljšalo zdravstveno stanje.

OGRSKA.

Košutova avdijenca pri cesarju.

O včerajšnji Košutovi avdijenci se uradno poroča, da je Košut poročal vladarju o tekočih poslih svojega resorsta, naka je pričel vladar razgovor o splošnem političnem položaju in o aktualnih političnih vprašanjih. Vendar je bil jakomilostljiv s Košutom in se je zelo zanimal za vprašanja, ki so bila v razgovoru. Glasilo Košutove stranke »Magyar Ország« poroča, da je avdijenca velevažna. Košut ni dal nikakih pojasnil o avdijenci. Kljub temu sodeljuje ogrski politiki, da so se začela vsled avdijence dalekosežna pogajanja osobito glede na voj. vprašanja. Košut je izjavil le, da želi, naj se odgodi rešitev vojaških vprašanj. O bančnem vprašanju in o carinskih zadevah se ni razpravljalo, ker sta rešeni zadevi po pogodbi. — Po avdijenci se je podal Košut k vojnemu ministru Schönaichu, s katerim sta se razgovarjala nad eno uro o vojaških zadevah, ne samo o povišanju častniških plač, marveč sploh o vseh vojaških vprašanjih. Košut je bil pozvan, da se izjavi o vojaških vprašanjih kot predsednik neodvisne stranke, ki se najbolj upira povišanju častniških plač in že zdaj zahteva, da rešijo vojaška vprašanja. Košut je obiskal tudi zunanega ministra Aehrenthala, nakar se je povrnil v Budimpešto. Nekateri politiki sodijo, da prevzame vlado Košutova stranka. Če se to zgodi, prestopita v opozicijo ustavna in ljudska stranka.

Volivna preosnova.

Načrt o volivni preosnovi Andrassy ne predloži to spomlad zbornici. Izdelan bo sicer načrt v nekaj tednih, a več časa rabijo za razdelitev okrajev. Sodelovali bodo pri določitvi okrajev tudi višji župani.

Ogrsko-hrvaški državni zbor.

V včerajšnji seji je vzel predsednik besedo Rumuncema Brediceanu in Damianu. Pop očita podpredsedniku Rakovszkemu, da krši poslovnik in izrablja svojo oblast. Predsednik mu vzame besedo. V zbornici nastane velik hrup. Košutovec Eitner je očital poslancem narodnostij, da zlorabljajo govorniško svobodo.

BALKAN.

Nemški cesar in sultan.

Sultan je odposlal posebno odposlanstvo, ki ga vodi minister Turkan paša, da pozdravi nemškega cesarja. Turkan paša izroči Viljemu sultanovo lastnoročno pismo. Trdi se, da vabi sultan Viljema na obisk v Carigrad.

Poneverjenja v bolgarskem vojnem ministrstvu.

Novi vojni minister je imenoval posebno komisijo, ki ima dolžnost, da preišče poneverjenja, ki so se dogajala v vojnem ministrstvu ob času Stambulove vlade ob nabavi brzostrelnih topov in drugega voznega blaga po francoski tvrdki Schneider v Creuzotu. Dognali so, da je tvrdka dopušljala jako neredno naročenih 81 baterij. Topovi so iz slabega materiala. To je bilo le mogoče, ker so z visokimi vsotami podkupili visoke dostojanstvenike. Tvrdka Schneider je izvedla naročilo za 25 milijonov frankov obleke, ki jo je nakupila pri drugih franc. tvrdkah in jo Bolgarom prodala za višjo ceno, kakor je običajna.

Armadni krogi so zelo razburjeni. Sodijo, da očisti ozračje sodno postopanje proti krivcem.

ČASNIKARSKÉ STOLICE NA BAVARSKIH VSEUČILIŠČIH.

Bavarsko naučno ministrstvo je sklenilo, da ustanovi na bavarskih vseučiliščih samostojne učne stolice za žurnalistiko in časnikarstvo.

POVIŠANJE PRUSKE CIVILNE LISTE.

V pruski zbornici se predloži predlog za povišanje civilne liste pruskemu kralju Viljemu.

FRANCOSKI PREDSEDNIK OBIŠČE RUSIJO.

Fallières namerava obiskati v drugi polovici julija Rusijo. Ob povratku obišče tudi Stockholm, Kodanj in Kristijanijo.

SPOR MED RUSIJO IN AMERIKO.

Rusija se je pritožila v Washingtonu, ker noče ameriški konzul v Harbinu priznati ruskih pravic do posebne jurisdikcije v železniškem okrožju Harbin-Charlar, češ, da prizna le kitajsko oblast. Konzul postopa po naročilu ameriške vlade, ki dela na nedotakljivost kitajskega ozemlja in za politiko odprtih duri v Mandžuriji.

Dnevne novice.

+ Stara baba v »Narodovem« uredništvu še vedno dokazuje »klerikalno-nemško zvezo«. Stvar je postala zabavna. Ker so ji zmanjkali vsi dokazi, je obvisela »Narodova« stara baba na sledečem argumentu: Klerikalno-nemška zveza obstoji zato, ker dr. Šusteršič ni z ogorčenjem zavrnil nemških glasov pri volitvi deželnih odborov. Isti argument pa velja tudi za dr. Tavčarja, ki tudi ni z ogorčenjem zavrnil nemškega glasu dr. Egerjevega. Iz vsega pisanja liberalcev se vidi samo onemogla jeza stare babe, ki bi bila rada mlada, pa ker je nihče ne mara več, izza plota zmerja mladino in jo obrekuje.

+ Narodno-napredna stranka razpošilja pozive slovenskim veleposestnikom za reformo veleposestniške kurije. Stvar sama na sebi je opravljena, a po izjavah liberalnih voditeljev, ki so sami izrekli, da v sedanjih razmerah vsled znanega stališča, ki ga zavzemajo na merodajnem mestu, ni misliti na izpremembo veleposestniške kurije, dokler je ta kurija sama noče, je ta liberalni poziv, podpisan od gg. Hrena, Lenarčiča, Lavrenčiča in Fel. Stareta, samo intriga, ki naj zavleče ali onemogoči volivno reformo sploh. Če bodo liberalci še dalje intrigirali, res ne bo preostalo drugega, kakor da se razpišejo nove volitve.

+ Cesar se letos prvič ne udeleži, odkar vlada, cerkvenih slovesnosti Velikega tedna. Odpade tudi umivanje nog.

+ »Mladost« izide v soboto, 4. t. m. Somišljenikom po vsem Slovenskem se bo poslala na ogled, v Ljubljani se je bo dobivalo tudi v pisarni »Katoliške Tiskarne« pri upravniku g. Ivanu Podlesniku, kamor naj se sploh pošilja naročnina in vse uprave se tiče stvari. Naročnina znaša za celo leto 2 K, posamezna številka pa 10 v. Izhajala bo »Mladost« prvo in tretjo soboto vsakega meseca. Za sotrudnike so strokovnjaki v mladinskih in ljudsko-izobraževalnih, apologetičnih ter organizatoričnih strokah. Naročnike-mladeniče vabimo, da marljivo sodelujejo pri listu z dopisovanjem. Čim več sotrudnikov, tem večji bo list in tem blišji. Izpočetka je najbolj potrebna po načrtu izvedena agitacija. V tem oziru bodo naši vrli telovadni odseki vsem za zgled in središče vsemu delovanju. — Dopisi naj se pošiljajo uredniku F. Terseglavu (»Katoliška Tiskarna«, Ljubljana). Uredništvo.

+ Za poštarja v Trziču bo imenovan g. Zadnik. Nemec, ki je prosil za to mesto, je svojo prošnjo umaknil.

+ Napredek Slovencev v Aleksandriji. Iz Aleksandrije se nam poroča: V nedeljo, 29. marca, je bila prva kinematografska predstava in slavnostno odprtje krasne dvorane društva »Krščanska zveza Slovencev«. Dva naša rojaka, brata Klum, lastnika v obče znane »Urbanora« kinematograf sta v prid društvu, ki ima ogromne stroške za dvorano, pričela ondi predstave.

+ Poštni urad pri Sv. Jakobu v Trstu se kmalu ustanovi. Trgovinsko ministrstvo je že izdalo dovoljenje.

+ Novi vlaki na južni železnici. Južna železnica vpelje s 1. majem na progi St. Peter-Reka dva nova vlaka in sicer bode eden vozil v smeri St. Peter-Reka ob 1. uri 15 min. iz St. Petra in prihajal na Reko ob 2. uri 55 m. popoldne. Odhajal pa bo drugi iz Reke ob 12. uri 55 min. in prihajal na postajo St. Peter ob 3. uri 1 min. pop. Ta dva nova vlaka bosta imela v St. Petru zvezo z osebnima vlakoma št. 32 in 35. Izboljšanje osebnega prometa na progi Ljubljana-Trst na ta način, da bi vlaka

št. 73 in 76, ki vozita sedaj med Ljubljano in Mariborom, vozila med Mariborom in Trstom je južna železnica vsled podanih prošnji sicer vzela v pretres, vendar pa izjavila, da jih sedaj še radi obstoječih tehničnih težav ne more uvesti.

— C. kr skladišča v Trstu sprejemajo tovarno blago vseh vrst le tedaj, ako je zasigurano takojšnje nakladanje v parnike. Za vskladiščenje določeno blago se ne sprejema. Za Trst prosta luka južna železnica in Trst prosta luka c. kr. državna železnica namenjeno blago sprejemajo železniške postaje le tedaj, ako odpošiljatelj v tovarnem listu izrečno potrdi, da se brezpogojno podvrže vsem posledicam v slučaju, da c. kr. skladišča zavrnejo sprejema. —

— Zdravila so se podražila pred nekaj dnevi, ko je postala nova taksa pravomočna. Po novi taksi je dražjih 194 zdravil. —

— Umrl je v Pragi bivši rektor češke tehniške šole prof. K. Petolik.

— Grof Harrah je imel včeraj nemirno noč, vendar se splošno dobro počuti.

— Tania je v Čikagi v Ameriki Marija Nartnik, mati bogoslovca goriškega semenišča Andreja Nartnika. Naj v miru počiva!

— Roditeljski večer v Radečah pri Zidanem mostu. Iz Radeč pri Zidanem mostu se nam piše: V nedeljo, 29. marca ob treh popoldne, je bil v tukajšnji novi šoli roditeljski večer. Ljudstva se je kar tlo v sobi, kjer je imel g. nadučitelj Fr. Rant pozdravni govor na mnogoštevilne očete in matere, ki so prišli na razgovor. Povdarjal je zblizanje med šolo in domom. Stariši in učitelji morajo delovati složno, ker je tako bo uspeh gotov. Napredek je nemogoč, kjer eden razdira, kar drugi dobrega sežida. Odobravanje med poslušalci je pričalo, da ljudje pomnijo pomen šole, in da zaupajo svojo mladino učitelju, ki gori za njih blagor. — Gospodična Avgusta Kolnik je govorila dalje o deklinski vzgoji. Začrtala je v jedrnatih besedah vso pot, ki jo naredi deklica od časa, ko se začne zavedati, do svojega razvoja. Otroci se ne začne vzgajati šele s sedmim letom, ampak že v prvih mesecih. Otroku ne dovoliti vsega, kar zahteva, ker to ga naredi samovoljnega in jezljivega. Priporoča snago, usmiljenost in delavnost, kot diko vsake gospodinje. Zlasti ženskih ročnih del ne more dovolj prehlajati. Ljudstvo je govornico pazno poslušalo in ji pritrdjevalo. Drugi del večera so zavzele skioptične slike. Obiskali smo razne kraje naše države. Videli smo našo Riviero, ogledali smo si Bosno, zrlili smo kraje bratskih Čehov, a pozabili nismo naših krasnih slovenskih planin. Gledali smo v čase nadvojvode Karla pri Aspernu, Daulu pri Kolinu, princa Eugena itd. Gospod nadučitelj je slike temeljito pojasnjeval. Dobro vspeli večer je zaključil g. kaplan Alojzij Jerič s skioptičnimi slikami iz sv. pisma stare zaveze in jih spretno pojasnil v vzgojni smeri. Po preteku dveh ur so se razšli ljudje prav zadovoljni.

— Cena kruha v Trstu. Komisija za službeno ustanovitev cen kruha za april je določila sledeče cene moki: za moko št. 0 36 K 50 h, za moko št. 2 35 K 50 h in za moko št. 4 34 K 50 h od meterskega stota.

— Kanal Donava-Sava. Ogrska vlada je dala izvršiti načrte za nameravani kanal Donava-Sava. Kanal bo dolg 56 in pol kilometra ter bo šel od Vukovarja čez Bogdanovac, Bršadin, Marince, Vinkovce, Novo selo in Prkovic v Sinaac na Savi. Kanal bo tri in pol metra globok, na dnu širok 18 metrov, na površju pa 35 metrov ter so stroški proračunjeni na 25 milijonov in 400 tisoč kron. Vodo bo dobival kanal iz Save. Ladje bodo vlačili spočetka konji, pozneje pa električne lokomotive. Kanal bo krajšal pot za 420 kilometrov ter postane važen za izvoz na Reko, zlasti če se regulira še Kolpa. Prevoznina se vsled kanala zniža za 154 do 300 vinarjev. Če se račun prometa na 18 milijonov ton in kanalsko pristojbino na 74 vinarjev od tone, povrnejo se stroški za vzdrževanje kanala in zagotovi odplačevanje investiranice glavnice.

— Puran ga je izdal. Zadnjega dne m. m. korakal je po zagrebških ulicah z vrečo na rami 40-letni potepuh Juri Vukin iz Zagreba, znan »perotinar« — v tem smislu namreč, da mu drugi gojijo kokoši, on pa pride po nje, kadar so dovolj debele. V Dugi ulici ga sreča redar in vpraša, kaj nese. »Nič takega,« se odreže mož z vrečo. »Nič takega?« vpraša redar in potiplje vrečo. V tem se nekaj oglasi v vreči: »E pur, e pur«. Redar, ki zna laški, je stvar razumel, tat pa tudi. Purana so spravili v hlev gospodarjev, Vukina pa v kajbo.

— Novice iz Aleksandrije. Dne 26. marca se je odpeljal v Rim in potem v domovino preč. p. prior dr. Ansgar Hoenigmann iz Tantarja. — Isti dan je bila

poslana v domovino s spremstvom neka Slovenka, kateri se je omračil duh.

— **Železniško ravateljstvo za Dalmacijo.** Železniško ministrstvo je sklenilo ustanoviti za Dalmacijo samostojno železniško ravateljstvo v Splitu. V to svrhu se vrši dne 6. t. m. konferenca v železniškem ministrstvu na Dunaju.

— **Nov kurat c. in kr. vojne mornarice.** V Pulju je nastopil službo kot mornariški kurat drugega razreda dr. Anton Poparić iz splitske škofije.

— **Po nedolžnem aretiran** je bil v Beljaku Jožef Lise, katerega so osumili, da je pred meseci vlomil v blagajno železniškega podjetja v Kranju in odnesel okoli 33.000 K. Pri aretirancu so našli 1984 K, o katerih je pa Jožef Lise izkazal, da jih je pošteno zaslužil. Liseja so pripeljali v Ljubljano, kjer se je sodišče prepričalo, da je Lise nedolžen ter ga je izpustilo iz zapor.

— **Poizkušeni samoumor.** V Trstu se je ustrelil v prsa narednik lovcev, 32 let stari Karol Pavlista, in se nevarno ranil.

— **Ponarejeni petkronski novci** krožijo v Pulju in na Reki. Redarstvo jih je konfisciralo te dni v Pulju pet, na Reki pa dva.

— **Izgubil se je** pred osmimi dnevi v Zagrebu desetletni učenec Dragotin Lukačič.

— **Matura na Hrvaškem.** Hrvaška deželna vlada je priobčila predpise za polaganje zrelostnih izpitov na gimnazijah in realnih gimnazijah. Ta reforma stopi takoj v veljavo. Novi predpisi so v obče posneti po avstrijski prenosni, seveda, v kolikor je to pri posebnih razmerah na Hrvaškem bilo mogoče. Zanimivo je to, da bodo morali eksternisti, ki niso redno končali vseh osem razredov srednje šole, polagati posebno predizpite, da dokažejo kvalifikacijo za maturo.

— **Nad 700.000 brezposelnih delavcev** je sedaj v New Yorku.

— **Kranjskogorska podružnica slov. planinskega društva** priredi dne 5. aprila ob sedmi uri zvečer izvanredni občni zbor v gostilni pri Šmercu s sledečim sporedom: 1. Sprememba pravil. 2. Volitev. 3. Slučajnosti.

— **Konja sta se splašila z branami** 31. marca hlapcu posestnika Jakob Steržinarja na Vrhniki. V najhujšem diru se zadnji konj spodtakne in pade na z zobovi kviško obrnjeno brano ter se tako poškoduje, da bo najbrže poginil. Lepa žival je bila vredna nad 400 kron.

Koroške novice.

k Stokovno društvo delavcev kranjske industrijske družbe se tudi na Koroškem, kjer ima družba na Bistrici veliko tovarno, lepo razvija. Do 200 zavednih mož in mladeničev šteje tamošnja podružnica. Zanje je bil v nedeljo v Podsinji vasi shod, ki je pri njem gospod dr. Krek ob sijajni udeležbi pojasnjeval pomen in namene strokovnega društva. Tudi ta shod je pokazal, da imamo na Koroškem izredno inteligentno in značajno ljudstvo, ki mu je treba samo poduka in organizacije.

k **Zadnja občinska seja v Celovcu,** dne 31. marca, je bila precej burna. V posvetovalnici je nastal tak vrišč, da človek še sam sebe ni mogel razumeti. Vsi poročevalci listov so zapustili posvetovalnico.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovencem«! Kupujte te naše vžigalice!

Stajerske novice.

š **Jadranska razstava v Gradcu.** V torek so otvorili v Gradcu razstavo jadranskih izdelkov, ki jo je priredilo turistovsko društvo »Adrija« s sodelovanjem odbora gospa, kateremu je na čelu soproga štajerskega namestnika grofica Clary-Aldringen. V razstavi so dalmatinski čipkarski predmeti: nošnje in statenska vezovina, potem predmeti ribištva in ladjedelstva z mnogimi vzorci in slikami. Razstava bo odprta do 7. t. m.

š **Vodovod.** Občinski odbor v Ljubnem, sodni okraj Gornji Grad, je sklenil, da zgradi vodovod. Stroški so proračunani na 30.000 kron.

š **V policijskih zaporih se obesil.** Obesil se je v Celju v policijskih zaporih na hlačni pas 64-letni kleparski pomočnik M. Hartner iz Greina na Spodnjem Avstrijskem. Ker ni hotel delati ter je rajši beračil, ga je policija pri tem poslu aretirala. Vzrok samoumora je najbrže, ker je bil sit življenja.

š **Iz poštne službe.** Na lastno prošnjo je premeščen iz Zidanega mosta v Gradec poštni kontrolor g. Peter Heinrich.

š **Celjski »Nemški dom«** stane v vsem skupaj 538.000 K. Zadnji čas Nemci zelo

pridno darujejo za njega; društvo za stavbo in vzdrževanje istega je dobilo nad 25.000 K.

š **Zvesta dekla.** Pri meščanu Thoma v Voitsbergu je služila dekla Marija Platzer celih 56 let. Pokopali so jo v starosti 80 let.

š **Trboveljska premogokopna družba** ustanovi ob priliki cesarjevega jubileja podporni zaklad za delavske vdove. Občni zbor družbe, ki se je vršil v ponedeljek na Dunaju, je določil v ta namen 20.000 K. Družba razdeli letos 90stotno dividendo.

š **Dragonec zginil.** V noči od 30. na 31. marca je ušel iz vojašnice v Mariboru dragonec Josip Mairleitner ter se še ni vrnil. Njegovo sabljo so našli naslednjega dne na dvorišču neke hiše.

Ljubljanske novice.

lj **Prosim** vse svoje somišljenike po Ljubljani, da pregledajo svoje knjižnice in knjige, ki so jih prebrali, pošljejo uredništvu »Slovenca«, za knjižnico »Slovenske krščanske socialne zveze«. Dobrodošle slovenske, hrvaške, češke in nemške knjige. Prosim!

lj **Osebnost.** Gospod deželni glavar je določil za svojega prezidijalnega tajnika deželnega koncipista, gospoda Iv. Škarja.

lj **Pomnožili** so zopet na tukajšnji pošti osebe pri oddelkih, kjer so prej vzeli uslužbenca proč, kar smo mi prvi najodločneje grajali. Če bi ne bil nastopil »Slovenec«, bi bilo ostalo tako, kakor so si mislili višji gospodje. Poštini uslužbenci bi bili nekaj časa godrnjali in garali. Ne izpremenilo bi se pa prav nič. Nas veseli, ker so nas merodajni »gospodje« tako hitro ubogali.

lj **Brat in sestra Müllner** sta danes zopet stala pred okrajnim sodiščem. Med drugim jima obtožba očita, da je g. Rudež umrl pravzaprav vsled Müllnerjevih zdravil. Müllner trdi, da je Rudeža ozdravil, a da se je potem v snegu prehladil. Sicer je pa zdravnik že pred štirimi leti izrekel, da je g. Rudež izgubljen. Sodnik: Po § 343., ki pravi, da je kaznjiv, ki izvršuje zdravilstvo, ne da bi imel zdravniške študije, ste kaznjivi. — Müllner, z debelim zvezkom kazenskega zakonika v roki: »Počasi, da prečitamo ves paragraf. Tu stoji, da je kaznjiv, ki izvršuje to »gewerbsmäßige«. Po besedilu zakonika morate soditi. Dokazano ni, da bi jaz izvrševal zdravilstvo »gewerbsmäßige«. — Sodnik obsodi Müllnerja na en mesec zapor, njegovo sestro pa na 14 dni, češ, da sta se zagrešila proti § 343 in da je evidentno, da sta izvrševala obrt »gewerbsmäßige«, kajti premoženja nimata, če ne dobivata za svoje zdravljenje direktno, pa dobivata indirektno plačilo. Sestra Müllnerjeva: »Razsodbe ne sprejemem. Kje ste nama kaj dokazali? Zadnjič sem že dejala, da imam nekaj prihrankov. — Müllner izjavi, da se proti razsodbi takoj pritoži ter zahteva prepis obsodbe. — Dokazanega o tem, da bi obtožena »gewerbsmäßig«, kot zakon določa, izvrševala zdravilstvo, je bilo danes obtožencema ravno toliko kot zadnjič, ko sta bila oproščena.

lj **Pobegnil** je poštni aspirant na južnem kolodvoru v Ljubljani Ciril Požar, rojen leta 1887 v Radečah, pristojen v Mirno peč, kateri je poveril s poštno položnico tvrdke Krisper 3584 K. Navedeni je srednje postave, bledih upalnih lic, plavih las, ima slabe zobe, narastek brk in se drži pri hoji naprej (se ziblje). Oblečen je v temnorjavo karirasto obleko, nosi črno zimsko suknjo, stoječ ovratnik, črn okrogel mehak klobuk in črevlje na zadrgo.

lj **Vožnja s čolni** na mestnem bajerju pod Tivolijem je zopet odprta.

lj **Prvi april** se je včeraj imenitno uvedel. Vreme je bilo aprilsko: oblačno, megla, dež, babje všeno, sneg, med tem je tudi bliskalo in grmelo, in krasno solnčno vreme.

lj **Tujci v Ljubljani meseca marca.** Meseca marca 1908 je prišlo v Ljubljano 3904 tujcev, torej 501 več kakor prejšnji mesec in 16 več nego v istem mesecu lanskega leta. Od teh pa se je nastanilo v hotelu Union 809, Slon 744, Malič 317, Lloyd 307, Cesar avstrijski 219, Grajzar 172, Ilirija 164, Južni kolodvor 133, Bavarski vor 129, Štrukelj 105, v raznih drugih gostilnah in prenočiščih pa 805 tujcev. Pri tem pa niso všteti oni tujci, ki ostajajo, prišedši v posete, pri svojih znancih in sorodnikih v zasebnih stanovanjih.

lj **Nadebuden deček.** Iz ljubljanskih šol je bil izključen Božidar Gregorič (sin Karola Gregoriča, vinskega trgovca), dijak I. državne gimnazije II. razreda, radi tatvine knjig. To je isti nadebudni deček, ki je ukradel neko kolo, katero je prodal pri starinarju Vid Bratušu, v družbi z neko gospodično, katere je izjavila, da je gojenka c. kr. učiteljica. Pri zaslišanju na policiji je deček lažljivo izjavil, da je dotična gospodična Ma-

rija Komar, gojenka c. kr. učiteljica, z namenom, da bi zatajil pravo soudeleženko tatvine. To zadevo ima sedaj državno pravdnitvo v rokah, katero bo stvar objektivno preiskalo in dognalo, katere je tista skrivnostna tatnica.

lj **Divje rače in gosi** so letele nocoj preko našega mesta iz toplejših krajev v svoja poletna bivališča. Včerajšnje zimsko vreme jih je na poti precej oviralo. Ponoči jih je tudi razsvetljava po mestu dokaj motila, ker so dolgo glasno kričaje krožile nad mestom, predno so našle pravo smer. Proti jutru so vse jate odplule proti severu.

lj **Umrli** je zasebnik gospod Janez Zupančič.

lj **Semenj.** Dne 1. t. m. je bilo na tedenski semenj prignanih 754 konj in volov, 136 krav in telet, skupaj 890 glav. Kupčija bi se jako živalno razvila, zlasti pri konjih, ko ne bi slabo vreme vse pokvarilo.

Članek.

lj **Društvena godba ljubljanska** koncertuje jutri popoldne v kinematografu »Edison« in sicer pri predstavah ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

lj **V sprejemnici deželne bolnišnice** je umrl včeraj popoldne vsled močne davice triletni Janez Demšar in Malenskega Vrha pri Poljanah nad Škofjo Loko. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

lj **Umrli** so trgovski sluga Luka Uranič in delavka Helena Križnar.

Najnovejša politična poročila.

Ruska gimnazija v Pragi.

Peterburg, 2. aprila. »Novo Vreme« poroča, da namerava ravnatelj zasebne gimnazije v Kijevu, H. Petr v Pragi ustanoviti rusko gimnazijo in da se pri vladi zanj zavzema dr. Kramař.

Češki konzulat na Dunaju.

Dunaj, 2. aprila. Tukaj nameravajo ustanoviti nekaj češki konzulat, ki bo informacijska centrala za vse Čeha, ki pridejo na Dunaj.

Svobodomiselna inkvizicija.

Brno, 2. aprila. V Ogrskem Brodu so se slovesno zbrali svobodomiselni moravski učitelji in izrekli svoje nezaupanje dvema kolegoma, o katerih so izvedeli, da sta šla k izpovedi. Zapretili so, da bodo v liberalnih listih objavili imena vseh učiteljev, ki hodijo v cerkve, se pri jedi prekrizajo, z duhovniki govorijo itd! Brezverska norost je pač najhujša dušna bolezen.

Socialnodemokratski terorizem.

Olmütz, 2. aprila. »Našinec« poroča, da so v Schönbergu socialni demokratje vabili 19letnega mizarskega pomočnika Wolfa, naj pristopi njihovi organizaciji. Wolf ni maral in se tudi ni udeležil štrajka, prirejenega od socialnih demokratov. Zato so ga rdečkarji ponoči napadli in ga oblili z žvepleno kislino. Revez bo izgubil obedne oči.

Katoliški shod v Genovi.

Genova, 2. aprila. Če verjamemo namah splamtelemu navdušenju, bo katoliški shod v Genovi združil k skupni borbi vse italijanske katoličane. Začetkoma se je na shodu, ki ga je obiskalo na tisoče katoličanov, pokazalo neko nesporazumljenje, kajti udarili sta skupaj dve struji. Mesto, da bi določili, kako bodo praktično delali, so prvi dan akademično disputirali o bistvu in ciljih moderne države in pokazalo se je, da nekateri gredo v odjenljivost nasproti moderno-državniškim nazorom zelo daleč. To je seve zopet razvnelo konservativnejše kroge in prerokanja ni bilo konec. Naposled so se na prizadevanje markija Crispolti zedinili in resolucija, ki se je sklenila, naznanja boljše dneve, ako se bodo besede izpremenile v dejanja. Resolucija povdarja, da je treba izvajati krščansko-socialni program v smislu enciklike »Rerum Novarum«. Znana stvar; toda v Italiji še zdaj neizpeljana. Drugi dan se je debatiralo o ministrski naredbi glede šolstva. Povdarjalo se je, da morajo katoličani ugodnosti, ki jih nuja ta naredba, dobro izrabiti. Tretji dan se je sklenilo razširiti »Zvezo družinskih očetov« (Lega dei padri di famiglia) na vsako občino v deželi. Lega naj združuje očete, da se ne bodo nasprotniki polastili občin in krščanski nauk odpravili.

»Modernizem« v Makedoniji.

Solun, 2. aprila. Uprava vilajeta Monastir je prosila vlado v Carigradu za koncesijo za avtomobilsko progo Sorovic-Kozana.

Viljemova pisma in besede.

Berolin, 2. aprila. Poroča se sledeče: Tu je vse nervozno, kajti vsak dan so nove afeze na površju, ki slabo vplivajo na tok zunanje politike. Pismo Viljema II. na lorda Tweedmoutha je znano, nedavno je afera »Hill« (pismo cesarjevo Roose-

veltu) med Nemčijo in Severno Ameriko povzročila nesporazumljenje. Zdaj pa imamo zopet dva nova slučaja. Član centra, dr. Erzberger, je 26. marca v državnem zboru omenil nekaj izjav cesarjevih glede na zunanjo politiko Nemčije, ki so bile objavljene v angl. listu »Daily Dispatch«. Nato je dr. tajnik v. Seon Erzbergu odgovoril, da te izjave niso cesarjeve in da tudi ne odgovarjajo naziranju vlade. Nato objavi »Daily Dispatch« fascimile nekega pisma, ki ga je uredništvu pisal nemški poslanik v Londonu in v katerem se ta v imenu cesarja Viljema zahvaljuje listu, da je objavil cesarjeve izjave, o katerih je državni tajnik dejal, da jih vlada ne odobruje! Drugo neprevidez je storil Viljem pravkar v Benetkah. Ko si je v navzočnosti italijanskega naučnega ministra Rava ogledoval umetnine, je dejal, da italijanska duhovščina ne ume skrbeti za umetnine. Framason Rava je to takoj izrazil in obvestil o tem svoje prijatelje, urednike liberalnih listov. Toda takoj je oficijelno glasilo vatikansko »Osservatore Romano« odločno protestiralo proti temu, da bi kdo potikal italijanski duhovščini, da nima smisla za umetnost. Saj je Vatikan sam izdal v tem oziru stroge naredbe, ki se tudi vestno izpolnjujejo. Viljem pa je že v četrtilč blamiran ...

Novi nuncij v Carigradu.

Rim, 2. aprila. Za papeževega nuncija v Carigradu je imenovan mons. Sardi. Njegovo imenovanje je nekoliko presenetilo. On je eden najboljših prijateljev bivšega tajnika Rampolla. Nunciatura v Carigradu je ena najvažnejših, vrh tega pa nuncij v Carigradu zamore s turško vlado občeovati le potom francoskega poslanika, Gospod Constans, zastopnik Francije v Carigradu, skrbno gleda na to, da se ta privilegij ohrani. (Constans je bil proti ločitvi cerkve od države). Mons. Sardi je velik francozophil; saj je vitez častne legije.

Razne stvari.

Štiristo ljudi v nevarnosti.

Iz New Yorka poročajo: Parnik kron-princ Wilhelm, ki je priplul iz Evrope s 400 potniki na krovu, je trčil ob parnik Crown Castle, ki je prihajal iz zaliva v gosti megli. Oba parnika sta se takoj nato usidrala. Kronprinc Wilhelm je dobil veliko luknjo 10 do 15 čevljev v trikotni obliki nad vodo. Odposlali so brezzično poročilo o nezgodi. Poškodovan ni bil nihče. Parnik Crown Castle ni imel potnikov na krovu.

Velika železniška nesreča.

V Galiciji sta zadela 1. t. m. ob dveh ponoči na progi med Podwołozysko in Brodjem dva tovarna vlaka. Stroj in sedemnajst voz prvega vlaka je skočilo iz tira. Nevarno sta ranjena dva izprevodnika.

Odpuščeni delavci v Ameriki.

Po ameriških premogokopih so odpustili 250.000 mož.

Ženske in svoboda združevanja. Na Dunaju se je vršil shod žena, ki so sklenile resolucijo, da se naj odpravi prepoved, da ženske ne smejo biti članice političnih društev. Shoda se je udeležilo več socialnodemokratskih in liberalnih poslancev.

Nečloveški mož. V Rennichu je dne 1. aprila ob prisotnosti svojih otrok neki delavec pretepel svojo ženo do smrti in se potem mirno vlegel v posteljo, dokler ga niso aretirali.

Poštar pobegnil s 450.000 lirami. 50-letni Aleksander Chiometti, bivši brigadir karabinierjev, poštni uradnik v Chiassu, je pobegnil s poštno pošiljateljico 450.000 lir. Del 150.000 je bil v zlatu in srebru, ostanek pa v šekih in bančnih papirjih. Pošiljatev je oddala tvrdka Gondrand z Lucern.

Telefonska in brzojavna poročila.

PRORAČUNSKI ODESK.

Dunaj, 2. aprila. Pri justični debati je Kramař povdarjal potrebo počtenega miru in sprave med obema narodoma, ki je mogoča le na podlagi jezikovnega zakona. V imenu Nemcev je d'Elvert naglašal isto, povdarjajoč pa pri tem znano stališče Nemcev.

Dunaj, 2. aprila. Proračunski odesk je danes dovršil debato o postavkah justičnega ministra. Zvečer bo govoril še referent. Skoro gotovo je, da bodo tudi Čehi glasovali za proračun justičnega ministra.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 2. aprila. Seja državnega zbora se je pričela ob 3. uri popoldne. Vlada zahteva zvišanje domobranskih novincev za 4470 mož.

Dunaj, 2. aprila. Današnja seja državnega zbora bo jako kratka. Predlože se predloge, naj se nujno reši predlogo o kon-

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.